

Kuninkaantie III: Myyr Yorkin Alex

Opettajan materiaali

Kuninkaantie III: Myyr Yorkin -pelissä on Vantaan ja erityisesti Myyrmäen historiaan, kulttuuriympäristöön ja tulevaisuuden kaupunkikehitykseen liittyvää faktatietoa, oikeiden sekä fiktiivisten tapahtumien kuvailua sekä kulttuuriperinnön ja kaupunkisuunnittelun pohdiskeluun innostavaa materiaalia.

Pelin materiaali koostuu videoista, teksteistä, tehtävistä ja kuvista. Pelin päähenkilönä seikkailee fiktiivinen henkilö, myyrmäkeläinen Alex.

Opettajan materiaali sisältää otteita pelin sisällöstä sekä lisää pelin teemoihin liittyvää tietoa. Materiaali on kerätty opettajille pelin aiheiden jatkokäsittelyn tueksi oppitunnille sen jälkeen, kun oppilaat ovat pelanneet peliä. Materiaalia voi antaa myös suoraan oppilaille lisälukemiseksi.

Huomioithan, että ryhmät ovat pelin aikana tutustuneet vaihtelevasti pelin sisältämään materiaaliin, riippuen kunkin peliryhmän suorittamien rastien määrästä ja järjestyksestä.

Pelin on luonut Visia GameFactory yhteistyössä Vantaan kaupunginmuseon kanssa. Peli on osa neljän pelin Kuninkaantie -pelisarjaa.

Sisällysluettelo:

Myyrmäen menneisyydestä tulevaisuuteen	2
Alueen historiaa kivikaudelta	2
Taidetta Myyrmäessä	3
Myyrmäen mielenkiintoiset rakennukset	5
Myyrinpuhos	5
Kilterin koulu	5
Urheilutalo	6
Lastenkulttuurikeskus Toteemi	7
Kirkko	7
Kansalaisvaikuttaminen ja alueen tulevaisuus	8
Myyrmäki-liike	8

Myyrmäen menneisyydestä tulevaisuuteen

Myyrmäki on Länsi-Vantaan suurin kaupunginosa. Kaupunginosaa ryhdyttiin rakentamaan 60-luvun lopulla, ja ensimmäiset asukkaat muuttivat Myyrmäkeen 1969.

*60-luvulla suunnitteilla olevan Myyrmäen kaupunginosan nimeksi oli virallisissa papereissa merkitty **Myyrämäki** - Myrbacka. Onkohan alueen nimeä inspiroineet myyrät?*

*Katso video <https://youtu.be/ZcuqMoM85LA> ja avaa rasti kirjoittamalla koodiksi **Myyrmäen lempinimi, jota inspiroi eräs suurkaupunki**. Vastaus: Myyr York.*

Alueen historiaa kivikaudelta

*Myyrmäen keskustassa, suurin piirtein ostoskeskus Myyrmannin alla, sijaitsee kivikautinen asuinpaikka nimeltään **Jönsas**. Muuallakin Myyrmäestä tunnetaan kivikautisia asuinpaikkoja, joita useita on tutkittu arkeologisin kaivauksin.*

*Katso video https://youtu.be/Pmk8kZ_mJwQ ja selvitä, **millä aineksella ruumiit oli haudatessa tapana peittää kivikaudella**. Tämä aines on rastin avauskoodi. Vastaus: punamulta.*

Haaveissa asunto muinaismeren rannalla? Myyrmäessä tämä onnistuu!

Kivikaudella, merenpinnan ollessa paljon nykyistä korkeammalla, nykyinen Myyrmäki sijaitsi meren rannalla ja oli osa laajaa etelärannikon saaristoa. Elämä meren rannalla tarjosi suotuisat olosuhteet kivikauden ihmisille, jotka hankkivat ruokansa hylkeenpyynnillä ja kalastuksella sekä keräilemällä kasveja ja metsästämillä riistaa.

*Alueen historiaa kivikaudelta on tuotu myös Myyrmäen vanhustenkeskuksen ulkoseinille. **Yhteensä kuinka monta mammuttia ja kalaa löydät vanhustenkeskuksen seinäkoristeista?** Niiden lukumäärä on rastin avauskoodi. Vastaus: 12*

Myyrmäessä on asuttu historian saatossa monien tuhansien vuosien ajan. Vaikka Myyrmäen kaava-alueen arkeologiset kohteet ovat pääsääntöisesti tuhoutuneet, on esimerkiksi nykyisen Paalutorin ympäristössä sijainnut Jönsaksen kivikautinen asuinpaikka keskeinen Vantaan ja koko Suomen esihistorian kannalta. Jönsas on Suomen laajimmin tutkittu kivikautinen asuinpaikka.

Muualtakin Myyrmäkeä tunnetaan useita kivikautisia asuinpaikkoja, joista useita on tutkittu arkeologisin kaivauksin. Kaivauksilta on löytynyt paljon esineitä ja maahan jääneitä jälkiä, jotka kertovat muinaisten myyrmäkeläisten elämästä.

Punamullalla on maalattu muualta Suomesta löytyneitä kivikautisia kalliomaalauksia ja se esiintyy myös vanhemman kivikauden haudoissa. Punamultahaudat erottuvat maassa ihmisten muotoisina punamultaläikkinä. Koko ruumis on haudattaessa peitetty punamullalla. Tällaisia hautoja on löytynyt Myyrmäestäkin useita ja ne kiertävät pitkälle Paalukylänpuiston kalliota. Hautoihin on lisäksi laitettu sileitä kiviä, joiden merkitystä ei ole pystytty selvittämään.

Myyrmäessä on asuttu myös kivikauden jälkeen pronssi- ja rautakaudella. Tästä kertovat lähinnä erilaiset tulisijat. Myyrmäestä on myös keskiajalle ajoittuvia löydöksiä, mutta löydöt edellä mainituilta kausilta ovat paljon kivikautta vähäisemmät.

Lähde ja lisätietoa: <http://muistaakseni.blogspot.com/2018/04/myyrmaessa-eletaan-muinaismeren-rannalla.html>

Taidetta Myyrmäessä

Hei tiesitkö, että Artsi on Vantaan nykytaiteeseen keskittynyt taidemuseo, jolla on yli 10 000 teoksen taidekokoelma?

Taidekokoelmaan kuuluvia teoksia voi Artsin lisäksi nähdä ympäri Vantaata. Vuodesta 2016 lähtien Artsin kokoelmiin on alettu hankkia lisäksi katu-, graffiti- ja performanssitaidetta.

*Kuvassa on mielenkiintoinen teos Artsin kokoelmista. **Arvaatko, mikä on tämän Reijo Hukkasen korvaa esittävän teoksen nimi?** Teoksen nimi on rastin avauskoodi. Vastaus: vaikku.*

Kuvalähde: Museokuva/Vantaan taidemuseo Artsi

Artsi on Vantaan oma taidemuseo. Sen yli 10 000 teoksen taidekokoelma näkyy eri puolilla kaupunkia. Kaupungin taidekokoelmaan kuuluvia teoksia voi Artsin lisäksi nähdä esimerkiksi

kaupungintalolla Tikkurilassa, Myyrmäen uimahallissa sekä kirjastoissa, kouluissa, päiväkodeissa, sairaaloissa ja vanhainkodeissa.

Artsin kokoelman painopisteenä on suomalainen ja kansainvälinen nykyaide. Vuodesta 2016 lähtien Artsin kokoelmiin on alettu hankkia lisäksi katu-, graffiti- ja performanssitaiteita. Myös julkisen taiteen teokset ovat osa kaupungin taidekokoelmaa.

Lähde ja lisätietoa: <http://www.artsimuseo.com/kokoelmat>.

Myyrmäki on pääkaupunkiseudun ensimmäinen katutaidekaupunginosa, josta löytyy runsaasti isoja seinämuraaleja sekä pienempiä kohteita, yhteensä noin 70 kappaletta. Seisot nyt This is it! -nimisen teoksen vieressä.

*Katso video <https://youtu.be/se06GSYA4sQ> ja selvitä, **minkä niminen toinen, samojen taiteilijoiden tekemä, katutaide teos haluttiin hävittää**. Videolla näet tuon kohua aiheuttaneen teoksen maalajat työn touhussa sekä teoksen nimen, joka toimii rastin avauskoodina.*

Lisää tapauksesta lisää luettavissa esim. Artsin materiaalissa Kuvanvapaus – Freedom of the Image (alkaen sivulta 11):

https://static1.squarespace.com/static/56a0a95c25981d9326cb7e40/t/5f23dee236e25f2f773988b0/1596186368128/kuvanvapaus_lehti_lowres.pdf.

Myyrmäen asema on Suomen ensimmäinen katutaideasema. Aseman seiniä peittävät kauttaaltaan maalaukset sekä sisä- että ulkopuolelta. Maalattu pinta-ala on yhteensä noin 1500 m².

*Katso video <https://youtu.be/nlrDnzYCKu4> ja selvitä, **mitä taiteilijat Cines ja Jekse maalasivat aseman seinään kuvastamaan loputonta mielikuvitusmaailmaa**. Vastaus: ikkuna (kämmentessä)*

*Läheisessä alikulkutunnelissa on taideteos, jonka aiheena on Suomen kansallisurheilulaji. **Mikä on teoksen nimi?** Nimi liittyy kyseiseen urheilulajiin, sanan loppuosa tarkoittaa myös linnun asuinpaikkaa. Teoksen nimi on rastin avauskoodi. Vastaus: Kotipesä*

Lisää alueen katutaiteesta mm:

- <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2018/03/28/nama-katutaide teokset-kannattaa-nahda-paikan-paalla-betoni-loistaa-sateenkaaren>
- <https://streetartvantaa.com/>
- <https://voima.fi/hairikot/artikkeli/myyr-york/>

Myyrmäen mielenkiintoiset rakennukset

Myyrinpuhos

Yksi Myyrmäen rakennushistoriallisesti merkittävimmistä kohteista on 70-luvulla rakennettu Myyrinpuhoksen ostoskeskus, joka todennäköisesti pian puretaan pois.

*Katso video [https://youtu.be/ K1Sc5AQRJs](https://youtu.be/K1Sc5AQRJs) ja selvitä, **kuka tuttu hahmo esiintyy ostoskeskuksen skeittihallin lempinimessä?** Tämän henkilön nimi on rastin avauskoodi. Vastaus: Jeesus.*

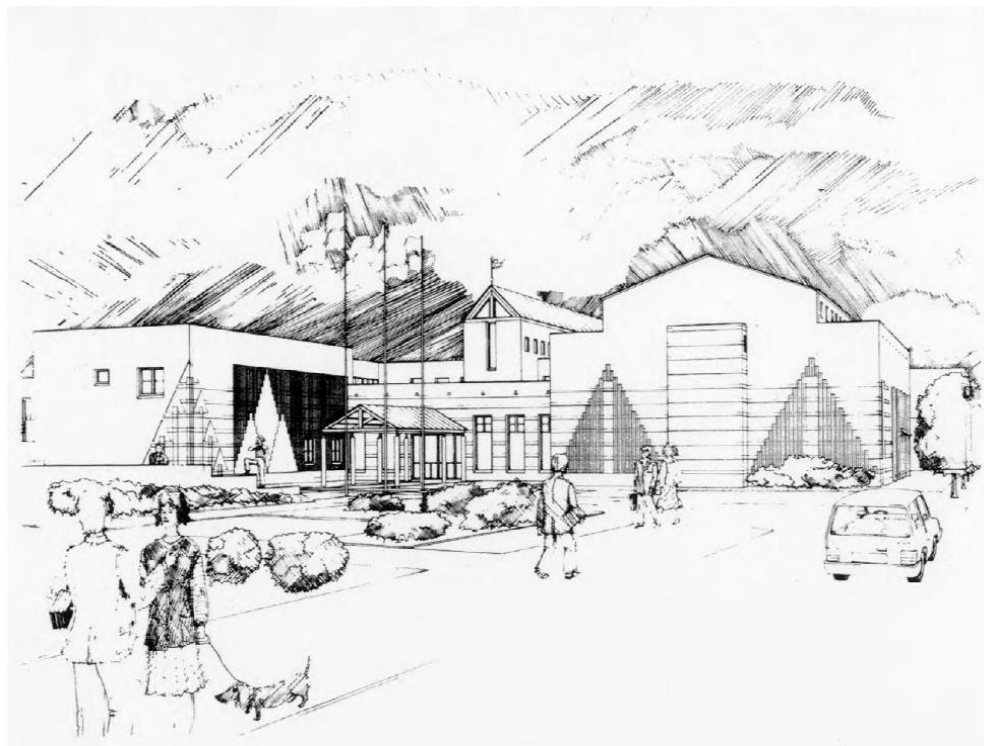
Myyrmäessä sijaitsevat Kuohukujan ostoskeskus (vuodelta 1972) ja Myyrinpuhoksen ostoskeskus (vuodelta 1975) ovat molemmat todettu rakennusperintöarvoiltaan erittäin merkittäviksi. Silti molemmat rakennukset ovat päässeet huonoon kuntoon ja nyt purku-uhan alla. Myyrinpuhoksen skeittihalli lopetti toimintansa 2019.

Kilterin koulu

Katutaiteen lisäksi Myrksissä on myös rakennettua taidetta eli arkkitehtuuria. 80-luvulla rakennettu Kilterin koulu on suojeltu poikkeuksellisenä koulurakennuksena.

*Rakennuksen koristelua varten järjestettiin aikoinaan suunnittelukilpailu, jonka voitti teos Pyramidiin arvoitus. Tutki koulurakennuksen seinien Pyramidiin arvoitusta ja selvitä, **kuinka monta kolmiota pyramidit sisältävät.***

Kuvassa on suunnittelukilpailuun lähetetty piirros, mutta vastauksen löydät oikeilta seiniltä. Kokeile rohkeasti oikeaa numeroa. Vastaus: mm. 18, 19, 21, 25 (useita vastauksia, koska tulkinnanvaraa, kuinka kolmiot lasketaan).

Tiireliefkipailun illustraatioita julkaistiin mm. Kunnallistekniikka-lehdessä 1986. Jukka Mäen Pyramidiin arvoitus koostaa pääsisäänkäynnin julkisivua. Reijo Perko kirjoitti 1980-luvulla toistuvasti taiteen ja arkkitehtuurin yhdistämisestä, ja koulun suunnittelun yhteydessä järjestetty kilpailu oli hänen ideoimansa.

Kuvalähde: Jukka Mäki ja Arkkitehtitoimisto Perko & Rautamäki.

Urheilutalo

Alla kuvassa näkyvä Myyrmäen urheilutalo valmistui 70-luvulla, jolloin tämä kuvakin on otettu.

*Liiku oikeaan paikkaan ja havainnoi löytääksesi vastaus arvoitukseen: Täällä ui niin ihmiset kuin muutkin eläimet. **Kuinka monta delfiiniä on polskimassa?** Tämä luku on rastin avauskoodi.*

Vastaus: 3.

Kuvalähde: Vantaan kaupungin museo.

Lastenkulttuurikeskus Toteemi

Lastenkulttuurikeskus Toteemi perustettiin tähän jo 80-luvun lopulla. Toteemi on siis toiminut tässä samassa paikassa yli 30 vuotta. Toteemipaalut on veistetty ja maalattu koristamaan Toteemin pihaa vuonna 2007.

*Ratkaise arvoitus: Toteemipaaluja oli maalaamassa kaksi karhua. Pienempi karhu astui hunajaan ja suurempi nokeen. Molemmat jättivät jälkensä paaluihin. **Kuinka monta tassun jälkeä isompi karhu teki paaluihin?** Tämä tassunjälkien lukumäärä on rastin avauskoodi. Vastaus: 4 (vastaus laskettavissa rakennuksen edessä seisovista toteemipaaluista).*

Toteemipaalut ovat kuvanveistäjä Juha Mennan ja Toteemin kesäkurssilaisten 2007 veistämät paalut. Paalut maalattiin uudelleen toukokuussa 2015, jolloin maalareina toimivat Hämeenkylässä koulun silloiset 8.-9-luokkalaiset nuoret.

Kirkko

Vuonna 1980 järjestettiin suunnittelukilpailu Myyrmäen kirkkorakennukselle. Kisan voitti arkkitehti Juha Leiviskä, jonka suunnittelema omalaatuinen kirkkorakennus valmistui 80-luvulla.

*Kirkko on arkkitehtuurista kiinnostuneiden matkailijoiden suosiossa ja sitä tullaan katsomaan todella kaukaa, muun muassa Itä-Aasiasta maasta, joka on tunnettu sumopainista, kirsikankukista ja tulivuori Fujista. **Mikä Itä-Aasian maa on kyseessä?** Maan nimi on rastin avauskoodi. Vastaus: Japani*

Myös Myyrmäen kirkko on arvioitu rakennusperintöarvoiltaan erittäin merkittäväksi. Kirkko on tällä hetkellä suljettu remontin vuoksi ja väliaikainen kirkko, Myyrmäen Virtakirkko, sijaitsee Myyrmäen aseman ja Myyrmännin kupeessa sijaitsevassa Virtatalossa.

Kansalaisvaikuttaminen ja alueen tulevaisuus

Myyrmäen keskustan ympäristöä kehitetään seuraavien vuosien aikana jo hyväksytyn suunnitelman mukaisesti.

*Katso video <https://youtu.be/BYmHEUjODds> ja selvitä, **kuinka monta miljoonaa euroa** Vantaan kaupunki on varannut uudis- ja korjausrakentamiseen sekä katujen ja muiden yleisten alueiden rakentamiseen **koko Vantaalla vuonna 2020**. Rahasumma on rastian avauskoodi. Vastaus: 118 miljoonaa.*

Kuohukujan ostoskeskusrakennus on valmistunut 1970-luvun alussa. Rakennus edustaa 1960-70-lukujen ostoskeskuksille ominaisen liimapuuarkkitehtuurin parhaimmistoa ja on rakennushistorialliselta arvoltaan merkittävä.

*Katso video <https://youtu.be/uMagJShk1Wo> ja selvitä, **millä nimellä kutsutaan kaupunkien rakennetun ympäristön suunnittelijoita**. Tämä ammattinimike on rastian avauskoodi. Vastaus: kaavoittaja.*

Kaupungeilla työskentelee suunnittelijoita, joita kutsutaan kaavoittajiksi. Kaavoittajat ehdottavat millaisia rakennuksia ja alueita kaupunkiin tehdään. Kaupunkilaiset saavat kommentoida näitä suunnitelmia ja joskus kommentoilla voi olla vaikutusta lopputulokseen. Viimeisenä kaupungin päättäjät hyväksyvät suunnitelmat.

Myyrmäki-liike

Myyrmäki-liike perustettiin vuonna 2012. Tällä hetkellä liikkeeseen kuuluu on noin sata enemmän tai vähemmän aktiivista jäsentä. Somessa liikkeellä on melkein 10 000 seuraajaa.

*Katso video https://youtu.be/zpP6sxl_yfo ja selvitä **havainnoimalla ympäristöä, mikä olento on maalattu Myyrmäki-liikkeen logossakin olevan nallen tilalle**. Tämän olennon nimi on rastian avauskoodi. Vastaus: lohikäärme*

Myyrmäki-liike on hieno esimerkki siitä, kuinka kansalaiset voivat itse vaikuttaa oman asuinalueensa kehitykseen. Lisätietoa Myyrmäki-liikkeestä: <http://www.myrtsi.fi/>, <https://www.facebook.com/Myyrmakiliike/>.